GAZETA KRAKOWSKA

Nro 93.

z KRAKOWA dnia 21 LISTOPADA 1824 roku w NIEDZIELĘ.

Z *Warszawy d. 13 Listopada.*

Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xiże Mikołay wyiechał d. 9 b. m. z tuteyszey Stolicy, udaiąc się w dalszą drógę do Rossyi.

Kommissyia Woiewództwa Sandomierskiego

Gdy w skutku decyzyi JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego w Królestwie Polskiem, dla zabezpieczenia Skarbu tegóż Krolestwa od ułatwianych wodą defraudacyi celnych, rozciągnionym iest na Wisłę pod miastem Zawichostem łańcuch tęż rzekę zamykaiący; przeto Kommissyia Woiewództwa Sandomierskiego stosownie do urządzenia Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu tegoż jak wyżey Krolestwa, w dniu 16 Czerwca r. b. Nro 33,024 wydanego, ostrzega wszystkich tak na rzece Sanie iako i Wiśle na dół żeglugą trudniących się, i handel prowadzących, ażeby dla nieuszkodzenia w niczem dopiero rzeczonego łańcucha, bądź statki ładowne i inne, lub tratwy, drzewa i t. p. temiż rzekami, Sanem i Wisłą opuszczane, niezawodnie o pół mili od Miasta Zawichosta przytrzymywali, i dopiero do dalszey na Komorę Celną w Zawichoscie expedycyi, tudzież przepuszczenia za otworem łańcucha, wolno opuszczali, uchybiaiący albowiem temu, i staiący się powodem bądź rozmyślnie lub złośliwie do uszkodzenia wyrażonego wyżey łańcucha, oprócz zastąpienia z własnego maiątku zrządzoney szkody, podług Art: 306 prawa kryminalnego Polskiego, co iest, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesięcy 3ch, albo karą pieniężną od 40 do 500 złot: Pols: ukaranym będzie.

W Radomiu d. 27 Sierpnia 1824 r.

Za Prezesa *Hassmann* K. W.

Sekretarz Jeneralny, *Żurowski.*

Z *Petersburga d. 11 Października d. K.*

(*Z Kuryiera Litewskiego.*)

O podróży Cesarza Jegomości Gazeta Akademicka donosi z Ufy pod dniem 25 Września:

Jego Cesarska Mość dnia 16 Września o godzinie 8mey wieczorem przybył do miasta Ufy. Przeprawiwszy się przez rzekę Białą przebrał się Monarcha w domu kozackiego Atamana Patranina, i darował mu 1000 rubli, żonie] iego brylan-

towany pierścień, a dwom córkom po fermoarze brylantowanym.

U Cerkwi Katedralney, Nayiaśnieyszy Pan spotkany był przez Biskupa Dyecezalnego z Duchowieństwem znakomitszem, przez Gubernatorów Woiennego i Cywilnego z Urzędnikami, Marszałkiem Guberniialnym, obywatelstwem stanu szlacheckiego i innych stanów.

Przy weyściu do Cerkwi, Biskup powitał N. Pana stosowną krotką mową. Potem śpiewany był hymn z prośbą o długie lata dla całego Nayiaśnieyszego Domu, i Cesarz Jegomość w assystencyi Gubernatora Woiennego raczył udać się do przygotowanego dla Siebie domu, gdzie znowu przyięty został przez Gubernatora Cywilnego.

Nazaiutrz stawili się przed Monarchą, Biskup z Duchowieństwem znakomitszem, Urzędnicy woyskowi, cywilni i szlachta, a kupcy i mieszczanie otrzymali zaszczyt ofiarowania chleba i soli. Poczem Nayiaśnieyszy Pan raczył bydź na paradzie zmiany straży: oglądał zewnątrz nowo wybudowany gmach gimnazyalny, i nowo buduiący się zamek turemny, raczył także odwiedzić dom więzienia, szpital ubogich, dom waryiatow i szpital chorych.

Na obiad do Jego Cesarskiey Mości wezwani byli: Biskup, Gubernator Woienny, Gubernator Cywilny, Marszałek Gubernialny, i Jenerał-Porucznik Xiążę Uraków.

Wieczorem dnia tego, przez obywateli Gubernii Orenburgskiey stanu szlacheckiego, był dany bal, ktory Jego Cesarska Mość obecnością Swoią udarować raczył. Miasto całe, rownie tego dnia, iak i poprzedzaiącey nocy, było oświecone.

Na uwiecznienie radosnego odwiedzenia przez Cesarza Jegomości kraiu Orenburgskiego, obywatele stanu szlacheckiego tuteyszey Gubernii, za Naywyższem dozwoleniem, postanowili wystawić w Ufie Cerkiew pod imieniem Swiętego i Prawowiernego Xiążęcia Alexandra Newskiego.

Dnia 18, Nayiaśnieyszy Pan, na obrzędzie założenia tey Swiątyni, Sam raczył położyć kamień węgielny, a potem wyiechał przez Birsk i Czelabę traktem do Ekaterynenburga.

Przez cały czas pobytu Swoiego, Cesarz Jegomość, w pochlebnych i łaskawych wyrazach, wielokrotnie oświadczyć raczył PP. Zwierzchnikom Gubernii wdzięczność, za dobre drogi i piękny porządek. Łaskawość i dobrotliwość Wielkiego Monarchy zostawiły niewyzłuzowane i słodkie wspomnienia w sercach wiernych poddanych dalekiego tego kraiu, ktory nigdy ieszcze nie miał szczęścia oglądać żadnego z Monarchów Rossyyskich. Przeięci miłością i poświęceniem się Biskup, Zwierzchnicy i wszystkie stany, niezwłocznie po wyieździe Jego Cesarskiey Mości udali się do Swiątyni Pańskiey i w gorących modlitwach prosili Naywyższego o zdrowie i szczęśliwą podróż dla Jego Cesarskiey Mości.

Naywyższy Reskrypt do Dowódcy 2go korpusu pieszego, P. Jenerała piechoty i Kawalera, Xiążęcia Gorczakowa, *wydany d. 3 Września 1824 r.*"

Xiążę *Andrzeiu Iwanowiczu*! Przegląd woysk powierzonego Wam drugiego korpusu pieszego, manewry, z waszego

rozrządzenia, a również podług daney ode Mnie na mieyscu dyspozycyi wykonane, okazały Mi nietylko stan odznaczaiący się tych woysk, ale i ukształcenie ich, doprowadzone do żądanego stopnia. Ja z zadowoleniem patrzyłem na te postępy woysk tych, i również przyiemnie Mi iest oświadczyć Wam przez to zupełną Mą wdzięczność, na znak którey posyłam Wam przy tem tabakierę złotą, brylantami ozdobioną, z Moim portretem, zostaiąc zresztą ku Wam zawsze przychylny.

Z Wilna d. 20 Października d. k.

JW. Rzeczywisty Radca Tayny, Senator, Kurator Cesarskiego Uniwersytetu tuteyszego, wielu orderow Kawaler, Nowosilcow, przybył tu d. 16 b. m.

Z Paryża d. 5 Listopada.

Onegday P. Algernon Percy na publicznem posłuchaniu złożył Królowi, iako Angielski nadzwyczayny Poseł przy Dworze naszem, list wierzytelny. Wczoray Hr. Beaurepair, pierwszy Sekretarz poselstwa w Stambule, miał osobne posłuchanie u J. K. Mci.— Hr. Juel, nadzwyczayny Poseł Duński, złożył Monarsze naszemu znaki orderu Słonia.

Król otrzymał od Monarchy Angielskiego w podarunku Ananas, który dla swey wielkości i piękności zasługuie na podziwienie.

Uważaią, iż wyrazy: *Charles dix, Roi de France et de Navarre* (Król Francyi i Nawarry) stanowią w należytym odwrocie następuiące piękne anagramma: *sera cheri, craint, adore, defendu* (będzie kochany, obawiany, szanowany, broniony.)

Jenerał porucznik Hr. Sanson (urodzony w Paryżu dnia 7 Grudnia 1756) ktory większą część wypraw między 1793 i 1813 rokiem odbył, i któremu winniśmy wiele wypracowań w woyskowo-topograficzney jeografii, a mianowicie wojenną mappę Niemiec w 135 kartach, umarł d. 29 z m. w Passy.

Na danym tu niedawno koncercie, dziwiono między innemi 10letnią Niemkę, nazwiskiem Delfinę Schauroth, która z nadzwyczayną zręcznością i przyiemnością słyszeć się dała na fortepiano.

Onegday wszedł Król przez długą galeryią pałacu Louvre niespodziewanie do sali wystawień kunsztów. Orszak iego składał się z pierwszego Szambelana (Hr. Damas), Ministra Domu (Xcia Doudeauville) Kapitana gwardyi (Xcia Gramont) i kilku innych dworzan. Wszystko cisnęło się do Monarchy i ze wszystkich stron słyszeć się dało: Niech żyie! Król zabawił chwilę przed zrobionemi przedziwnie przez Gerarda wizerunkami Filipa V. i Ludwika XVIII. Dyrektor Muzeum, Hr. Forbin, oświadczył ubolewanie, iż artyści nie wiedząc o wysokiem odwiedzeniu nie są obecni, na co Król odpowiedział: "Jest to niespodziewane odwiedzenie; chcę się naprzód ich dziełom napatrzyć, a potem widzieć się z niemi. Powiem artystom względem ich dzieł z naywiększem ukontentowaniem wiele przyiemności. Kunszta wpływaią bardzo wiele do drogiey dla mnie sławy Francyi. Dziś zabawić chcę przy moiey rodzinie." Król rozkazał, aby wystawienie było ieszcze iak dawniey dla publiczności otwarte. Po obrazach przypatrywał się J. K. Mość dziełom snycerstwa i rozkazał Hr. Forbin

wskazać sobie, które z całego wszystka- tu pochodzą, i po godzinie w pół do 3ciey z południa powrócił przy błogosławieństwach ludu do swego pałacu.

Listowa korrespondencyia Ludwika XVIII czyli listy z Hartwell wydrukowane teraz będą w czterech językach (Francuzkiem, Angielskim, Niemieckim i Szwedzkim.) Mowią, że Minister Domu Królewskiego zakupił ich rękopism za 10,000 Fr.

Sądzą, że izby prawodawcze zwołane zostaną d. 21 przyszłego miesiąca.

Monitor oświadcza, iż wydrukowany w tych dniach i rozdany proiekt wynagrodzenia Emigrantów, wcale rządowi iest obcy, który gdyby od niego pochodził, kazałby go był przez Monitora do publiczney podać wiadomości.

Baron de Ferussac w swoiem biórze Dziennika powszechnego w Paryżu w ulicy Opackiey założył instytut, iakiego dotąd niety ko Francyia, ale żaden kray niemiał. Znayduie się tam przeszło 300 niepolitycznych pism wszystkich ludów zacząwszy od Newy i obu brzegów Beltu, aż do Tamizy, Tagu i Tybru, z wschodnich Jndyy i Ameryki, z których uczeni i artyści czerpać mogą wiadomości i szypko udzielać publiczności nowe odkrycia i wynalazki. Z tego wielkiego zbioru wydaie co miesiąc ieden Nmer z 36 arkuszy złożony dziennika powszechnego nauk i przemysłu za umiarkowaną cenę 120 Fr. rocznie.

Dowiaduiemy się o następuiącym chwalebnym czynie wdowy po zacnym Angielskim wędrowniku w Afryce Bowdich: Zięta ieszcze żalem po stracie męża, gdy dowiedziała się, że Francuzki wędrownik bawiący nad rzeką Gambia, P. Beaufort, stara się pomnożyć fizycznych i astronomicznych narzędzi do swoich odkryciów, posłała mu zaraz bezpłatnie po iey mężu pozostałe, do których Wielkorządca Angielski dołączył ieszcze niektóre dla niego lekarstwa.

Gdy w niektórych departamentach zachodzi ieszcze ciągle uprzedzenie przeciw szczepieniu krowiey ospy, przeto Lekarz Pariset z wyższego zalecenia, wydał w imieniu akademii obwieszczenie, iż tam, gdzie dobrą materyią zaszczepiona iest krowia ospa i należycie się przyymie, nigdy naturalna ospa nastąpić niemoże, a gdyby nawet zdarzył się taki przypadek, co iest wcale rzadką rzeczą, tedy szkodliwą bydź niemoże.

Wylewy rzek z powodu ulewów na końcu Października poczyniły w departamencie Moseli wielkie szkody.

Mało znacząca sprzeczka pomiędzy dwiema dobremi offi erami w Agen zrządziła w tych dniach poiedynek. Jeden z nich pchnięty został w ramię i umarł tego zaraz dnia. Zwycięzca zostaie w rozpaczy.

Były poseł Angielski, P. Karol Stuart, odiechał ztąd wczoray do Londynu.

Dziki człowiek, nazwiskiem Garnier, który d. 20 z. m. w Marselii rzucił się na rodziców, onych pokaleczył, potem uszedł na rybackiey łodzi, został w Emdonne dognany i uwięziony.

Jedno z pism naszysh wyraża: Rząd Hiszpański potrzebuie rocznie 700 mill: realów, a dochody iego nie czynią iak 300, przeto brakuie do wydatków co rok 400 milliionów.

Z Madrytu d. 1 Listopada.

Dwór mieszka ieszcze w Eskurial; udała się tam w tych dniach żona uwięzionego Jenerała Santa-Cruz, dla proszenia J. K. Mci o łaskę dla męża swoiego; lecz nie wpuszczono iey do pałacu. Empecinado zostaie przeszło od roku w więzieniu Roa.

Krol darował Jnfantce, małżonce Jnfanta Karola, iako chrzestny oyciec iey corki dyiament w wartości 40,000 Fr.

Jeneralny Jntendent tuteyszey policyi, znany z swey surowości Mariano Rufino Gonzalez, proponował Królowi, aby 4000 oyców rodzin, którzy z rządem konstytucyynym oddalili się z Madrytu do Sewilli wygnanych zostało z stolicy; lecz Król zasięgnąwszy zdania Rady Kastyliyskiey, odpowiedział: iż takowe postąpienie nietylko byłoby szpetne, ale sprzeciwiałoby się wyrokowi przebaczenia z d. 1 Maia. Ztem wszystkiem z rozkazu P. Gonzalez spisuią po prowincyiach konstytucyionistow.

W Nawarze uwięziono wielu konstytucyynych officerów i do Pampelony odesłano.

W Bilbao nakazano surowo wszystkiem członkom byłey milicyi w niedziele i święta znaydowania się w swych domach zaraz z wieczora, a w dni powszednie o godzinie 8. Na publicznych mieysćach niemogą się pokazywać w większey liczbie nad 3 i nawet w sklepach.

Z Alikante wychodzą co wieczór żołnierze nad brzegi, dla strzeżenia ich przeciw nastąpić mogącemu iakowemu niebezpieczeństwu.

Mowią, iż rada Ministrów upoważniła P. Burgos w Paryżu do zawarcia z tamecznemi bankierami 800 mill. realów pożyczki.

Z Lizbony d. 16 Października.

Siła Angielska w porcie tuteyszym powiększoną została dwiema woiennemi okrętami. Handel z Ameryką zaczena się cokolwiek podnosić. W przeszłym tygodniu przybyło tu 5 Portugalskich okrętów z różnych Brazyliyskich portów, i wiele znayduie się wyładowanych tamże do odpłynienia. Dotąd prawie tylko Duńskie i Szwedzkie okręty prowadziły między naszem kraiem i Brazyliią handel.

Słychać, iż Stany wkrótce zwołane bydź maią.

Z Londynu d. 3 Listopada.

W nocy z soboty na niedzielę nadzwyczayny Goniec Bego pobiegł z ważnem pismem do naszego poselstwa do Madrytu.

Maią tu nieźawodną wiadomość, że tyle krotnie wzmiankowana nowa Hiszpańska pozyczka w Paryżu nie przyydzie do skutku, ponieważ główni iey przedsiębiorcy nie otrzymaią z giełdy tuteyszey żadnego wsparcia.

Rząd Angielski rozkazał na wyspie Bermudez znaczne założyć warownie, których budowa dosyć daleko iuż iest posunięta. Robią około nich wygnani z macierzystego kraiu zbrodniarze.

Woienny okręt Jkar zabrał pod przyladkiem Blanco korsarza, który był postrachem wszystkich żeglarzy około wyspy Kuby. Pochwycił on w przeciągu 3 miesięcy 12 okrętow i 300 ludzi zabił.

Na wyspie S. Troycy pokazały się ślady ... [illegible]

Na Jamaice rozchodziła się wieść, że do Martyniki przybędzie 20 woiennych okrętów Francuzkich, co zdaie się nie zasługiwać na wiarę.

Podług doniesień z Mexyku pod d. 18 Sierpnia zaburzenia w prowincyi Oaxaca zupełnie uśmierzone zostały; naczelnicy niechętnego stronnictwa poddali się na wiadomość o nadeyściu Jenerała Victoria. Zawołany rabuś Gomez udał się do swey wsi, lecz przyrzekł się stawić. D. 1 Września nastąpi obiór Prezydenta władzy wykonawczey ligi Mexykańskiey, i wszystkich oczy zwrócone są na Jenerała Bravo.

W Batawii ustał niespodziewanie handel i wielu kupców Chińskich zaprzestać musieli wypłat.

W Falmut urządzonych bydź ma do południowey Ameryki 10 nowych pocztowych statków.

Sprawa przeciw Naczelnikowi bankierskiego Domu Stracey i Kompanii, P. Fauntleroy i oczekuie teraz sromotnego swojego końca. Fałszowania których się dopuścił wynoszą do 400.000 funtów szterlingów.

Okręt Kolumb z Quebeku przybył nakoniec pod brzegi Angielskie. Ogromny ten okręt przywieść miał 6300 beczek ładunku w drzewie i przepłynął Ocean za pomocą iedney małey kotwicy. Szczęśliwie uskutecznione to doświadczenie stanie się arcyważnem dla handlu Kanady.

Pod przełożeństwem Waltera Scot założone zostało w Edinburgu nowe gimnazyium, które składać się ma z 400 uczniów. Głównem celem tego zakładu iest upowszechnienie znaiomości Szkockich klassyków.

Kwakrowie tuteysi poszlą w krótce do tymczasowego Greckiego rządu znaczne wsparcie w pieniądzach dla uszłych do Morei Ipsaryiotów i Kandyianow.

Wyrachowano tu że corocznie 50,000 koni prowadzących z Syberyi do Rossyi tameczne płody, ginie z głodu, zimna, osłabienia i przeładowania.

D. 14 z. m. w Kirkmuirhill (w Szkocyi) odbyła się osobliwsza aukcyia. Umarł ostatni członek od 300 lat mieszkaiącey w Draffen rodziny, i wiele rzeczy z dawnych czasów i mod spadaiących z oyca na syna sprzedawanych było. Znalazło się tak wiele miłośników tych starożytności, że niektore do nader wysokiey wbite zostały ceny. Między innemi przytoczemy tylko: zrobiony przed 160 lat srebrny zegarek, który zawsze regularnie szedł i dnie miesiąca pokazywał; 3 szafy na suknie, które przed 170 laty były w modzie; 40 kamizelek z tegoż czasu; szczegolniey dobiiano się o 8 starych bibliy i butelkę rumu Jamaiki. Sześćdziesiąt dwie czapek z r. 1620 i wiele sukien z tegóż czasu okazuią aż nadto wyraźnie, iż niema nic nowego pod słońcem, ażeby iuż, co my mamy za nowość, nie było w dawnieyszych czasach znane.

— Dnia 5. —

N. Król powróci tu w krótce z Windsor, dla wysłuchania zdania sprawy Rekordera.

Mowią, że Lord Morley, przyiaciel P. Canninga, mianowany będzie w mieysce Lorda Granwille Posłem; przy dworze Niderlandskim.

Nowo mianowany Gubernator brzegu Złotego, Jenerał Turner, uda się za 14 dni do Sierra Leone i Cap-Coast-Castle. Wysłane do Afryki woyska wysię.

dą do Sierra Leone, a ztamtąd udadzą się pod Jenerałem Turner do Cap-Coast. Lubo nowy Gubernator postanowiony iest w zupełnym stanie do prowadzenia daley woyny, poda iednak Aschantom roszczkę oliwną, którzy sprzykrzywszy sobie woynę, może ią ochoczo przyymą.— W tem mniemaniu bierze Jenerał Turner wiele kosztownych podarunków dla Króla Aschantów.

Gazeta Goniec utrzymuie ciągle, iż Jenerał Adam nigdy nie był w Neapoli di Romania, ale Kapitan Pechell, który upoważniony był do układow z rządem Greckim, zawinął na fregacie Sybilla do tego miasta. Jenerał Adam popłynął wprawdzie do wyspy Cerigo, i to mogło dać powód do tey pomyłki.

Na ze ranem d. 3 b. m. licznym komitecie Greckim podziękowano publicznie P. Blaquiere za czynne interessowanie się iego za sprawą Greków. Drugi iego rapport o wewnętrznych stosunkach Grecyi będzie w krótce drukiem ogłoszony.

Piękna przez Greków zniszczona Egipska fregata iest ta sama, która tu w r. z. na Tamizie uzbroiona została i do wielu domysłów powód dała.

Trzecia część pożyczki Greckiey posłana iuż z tąd została do Grecyi przez okręt Floryda w kwocie 70,000 Fs.

Wczoray drugi iuż tu Dom bankierski Chalmers i Syny zaprzestał płacić.

W Waterford w Jrlandyi utworzyło się antibibliyne towarzystwo.

Dom Napoleona na wyspie S. Heleny zamieniony zostanie na skład zboża.

Mieszkańcy Filadelfii postanowili wystawić w swem mieście pomnik Wasingtonowi, na który Jenerał Lafayette założy pierwszy kamień.

Podług pewnych doniesień z Truxillo p. d. d. 19 Czerwca, Jenerał Boliwar wyruszył ztamtąd d. 16 Maia z 7000 Kolumbiianów i 4000 Peruwianów. W kilka dni później przybyło tam z Panama 1500 Kolumbianow, którzy zaraz udali się za głownem woyskiem. Późniey odpłynęło ieszcze z Panama 3600 ludzi, z ktorych 1500 przybyło d. 7 Czerwca do Truxillo, a reszta była codziennie oczekiwana. Z Quitto wyszło 1500 ludzi do Guaiaquil, tak iż zdatne do boiu woysko Boliwara składać sie będzie z 16,600 ludzi. — W Callao na początku Czerwca odkryły władze Hiszpańskie pomiędzy dwiema stoiącemi tam bataliionami Arequipa i Jnfanta spisek na oddanie tey twierdzy patryiotom. Rozstrzylano 37 hersztów, a 100 ludzi wypędzono z twierdzy. Zabranie Hiszpańskiego korsarskiego okrętu Quintanilla przez Francuzką korwetę Diligente sprawiło w władzach Hiszpańskich nieukontentowanie, i miały nawet w odwecie nieco Francuzkiey własności w Peru zatrzymać. — Na Angielskim woiennym okręcie Kambridge przybyli Angieski Konsul jeneralny w Peru P. Rowcrost i Vicekonsul Pasmore d. 8 Czerwca do Callao. Przed tem ieszcze wzbraniał się Vicekról przyiąć Konsula jeneralnego Ziednoczonych Stanów, P. Tudor. Gubernator Limy nałożył na znakomitszych mieszkańców 60,000 piastrów kontrybucyi, od którey wyiętemi iednak zostali cudzoziemcy.

Z Nowegojorku d. 8 Października.

Prawodawcze zgromadzenia różnych prowincyy ligi Mexykańskiey posłały rządowi teyże ligi adresy powinszowania względem zniszczenia planów Jturbida.

Do Filadelfii przez okręt, który d. 12 Września z Santa Marta odpłynął, nadeszła wiadomość o odniesionem w Peru przez Kolumbiianów zwycięztwie. Przez tenże okręt nadeszło tu doniesienie, iż rząd Kolumbiyski wydał uchwałę, że kupcy zagraniczni używać mogą równych praw z kraiowcami, byli rownie z niemi opłacali cła i podatki.

Z Kartageny, d. 16 Września.

Odebraliśmy tu doniesienia z Bagata do 29 Sierpnia, gdzie rozchodziła się wieść, że d. 10 Lipca zaszła potyczka między Boliwarem i Cantarak, w którey Boliwar zupełne odniósł zwycięztwo, ale utracił Jenerałów Cordova i Sucre.

Wysłane z Guiaquil posiłkowe Kolumbiyskie woyska odebrały rozkaz wylądowania do Supa i póyścia przeciw Limie i Callao.

Sekretarz stanu spraw wewnętrznych zdał Kongresowi sprawę o swoim wydziale i szczególniey nalegał o zakładanie szkół. — Kommissyia Kongressu trudni się ułożeniem nowego handlowego kodexu.

W Chili nastąpiła d. 19 Lipca zmiana rządu. Senat, albo raczey stronnictwo oligarchiczne, które przywłaszczało sobie prawie nieograniczoną władzę, zwalone zostało i zaprowadzony iest rząd reprezentacyyny. Konstytucyia r. 1823 iest zniesiona, a dawnieysza r. 1818 kommissyi do rewizyi oddana. Jenerał Freyre iest dyrektorem tey Rzeplitey mianowany. Zmiana ta zaszła bez naymnieyszego zaburzenia publiczney spokoyności.

Z Rio-Janeiro (w Brazylii) d. 21 Września.

Obiory członków do nowego Kongressu odbywaią się w wszystkich prowincyiach w nayw iększym porządku.

Po odbytym chrzcie d. 9 Sierpnia nowourodzoney Xiężniczki Brazyliyskiey, która 12 imion otrzymała, była u Dworu wielka gala. Nastąpiło w wszystkich publicznych władzach wiele podwyższeń i 50 osobom udzielił Cesarz order Chrystusa.

Nakoniec miasto Pernambuko iest znowu wolne. Republikanie poddali się d. 17 Września Cesarskiemu woysku pod Jenerałem Lima, który wsparty od eskadry morskiey pod Komodorem Jouet uderzył na miasto. Carvalko, dowódca republikanów, opuścił swoie woyska, udawszy się przed attakiem ieszcze na Angielski woienny okręt pod pozorem układania się z Lordem Cochrane, który go teraz wydać niechce. Lord Cochrane nie był przy poddaniu się miasta obecnym.— Dla złego stanu moździerzowych swoich okrętów zaniechać pierwey ieszcze musiał bombardowania miasta i popłynął do Bahia. Podczas jego niebytności Komodor Jouet zbliżył się z 2 fregatami i 3 bryggami do portu miasta i wiele przyłożył się do iego poddania. Zamknięcie miasta zostało zaraz zniesione i handel iest znowu wolny. Przez przywrócenie Cesarskiego panowania w Pernambuko odięta została dalsza nadzieia republikanów północnych prowincyy.

Wysełanie gotowych pieniędzy z południowey Ameryki coraz bardziey się powiększa; niebawnie oczekiwane są w tuteyszym porcie dwa woienne Angielskie okręty Aurora i Fly, z ktorych ieden wiezie 2 1/2, a drugi 1 1/1 mill. dolarów w powrocie do Anglii.

DODATEK
DO N.ro 93.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 21 LISTOPADA 1824 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Wiednia d. 11 Listopada.

Infant Portugalski Michał przybył tu wczoray po południu.

W tych dniach, gdy stolica obchodziła z powszechną radością ściślejsze połączenie się nayukochańszego Cesarskiego Domu z poprzyiaźnionem iuż ościennem panuiącym Domem, nastąpiła jeszcze piękniejsza uroczystość dla przyiacioł ludzkości, która okaże potomności, iak dalece Nayiaśnieyszy nasz Monarcha stara się o pomnożenie nauk i sprzyiaiących ludzkości umiejętności. Była to bowiem uroczystość otworzenia na nowo medyczno - chirurgiczney Jozefofskiey akademii, która dla udoskonalenia iey naukowego urządzenia była przez kilka lat zawieszona; ale gdy N. Pan zatwierdził teraz nowe iey urządzenie, otworzoną została z wszystkiemi dla publiczney nauki i ukształcenia w umiejętnościach lekarzów dla C. K. woyska. Otworzenie iey rozpoczęło się uroczystem nabożeństwem w kaplicy do przyłączonego do niey osady szpitala d. 6 Listopada, a zakończyło się w sali akademickiey, przyozdobioney wizerunkami N. Cesarza Józefa II iako pierwszego i teraz panuiącego N. Cesarza Franciszka I. iako drugiego założyciela tey akademii. W obecności wszystkich C. K. Ministrów i wielu znakomitych gości miał mowę Dyrektor akademii i Naczelny Lekarz C. K. woyska, Radca nadworny Doktór Joferding, którą zakończył okrzykiem: „Boże błogosław Cesarzowi! Boże zachoway Cesarza Franciszka I.!„ co wszyscy obecni z naywiększem uniesieniem powtorzyli.

Z Potsdamu d. 8 Listopada.

D. 6 b. m. obchodzone tu było założenie przed 100 lat wielkiego woyskowego sierocego domu. Przed rozwidnieniem się uczniowie ogłosili przez trąby uroczystość dnia tego; potem odmówiły sieroty w liczbie 625 modlitwę i udały się do sal na śniadanie. Po ukończonem śniadaniu miał Nauczyciel naczelny Marsus mowę do nich, wystawiaiąc im ważność tey uroczystości. Około godziny 10tey w kościele garnizonowym odbyło się w obecności N. Krola i iego Rodziny uroczyste nabożeństwo, podczas któ-

rego Kaznodzieia Sierot miał stosowną mowę. N. Pan raczył się z Xiążętami i Xiężniczkami Domu swoiego podczas obiadu sierót znaydować, ich potrawy kosztować, spełnić zdrowie Wysokiego założyciela tego Domu. Minister stanu, Jenerał porucznik Lottum, wniosł potem okrzyk: niech żyie Król, opiekun i dobroczyńca tego zakładu! Każde z dzieci otrzymało w podarunku na pamiątkę tey uroczystości po talarze tego roku bitym. Urzędnicy domu sierot mieli wspaniały obiad, a w wieczór oba domy chłopców i dziewcząt były oswiecone. Uroczystość zakończyła się okrzykami: Niech zyie łaskawy Oyciec! Boże zachoway Krola!

Z Bruxelli d. 5 Listopada.

D. 2 b. m. Deputacyia od obu izb Stanów jeneralnych złożyła J. K. Mości adres odpowiedni na mowę zagaiaiącą ich posiedzenia.

Królewic Fryderyk poiechał onegday do Mons na przegląd woyska.

Onegday odbiegli ztąd ieden Niderlandski, drugi Angielski goniec do Paryza, a trzech kupieckich gońców przebiegło tędy z Paryża do Amsterdamu.

P. Corlier, niegdy członek Konwencyi, ktory głosował na śmierć Ludwika XVI umarł tu w nader nędznym stanie.

Dziennik Bruxelski zawiera następuiący wypis z prywatnego listu z Paryża: Ministrowie są nader zatrudnionemi przygotowaniami do otworzenia izb; chcą oni uniknąć wszelkich sporow, które daćby mogły powod do rozdwoienia zdań. Zresztą wprzod ieszcze nastąpić maią dwie zmiany w radzie stanu i kilku nowych Parow ma bydź mianowanych.

Z Stambułu d. 9 Października.

D. 27 Września Porta posłała do Jass wyraźny rozkaz, aby woyska Tureckie natychmiast ustąpiły z Xięztw Multan i Włoszczyzny. — Muzułmanie są bardzo zasmuceni; Tatarowie przywieźli bowiem wiadomość o pobiciu Turków przez Greków pod Laryssą, gdzie Porta dwoch Baszów utraciła. Doniesienia o zdarzeniach na morzu nie są pomyślnieysze. D. 27 Września obie flotty przybyły do kanału Chios. Europeyskie okręty z woyskami Egipskiemi udały się do Kandyi; pomiędzy temi woyskami panuią choroby, na które do 10,000 ludzi leży. Grecy palnemi swoiemi statkami postępuią krok w krok za nieprzyiacielskiemi flottami, i gdzie tylko mogą na nie napadaią.

Angielski Poseł Lord Strangford zabierał się do odpłynienia ztąd do Tryiestu. Mówią, iż w swey podróży wysiędzie na ląd do dawnego Jlionu, a może i Napoli di Romania. Przed kilka dniami ułaskawił Sułtan kilkunastu przyprowadzonych tu Grekow, i to iak dodaią na interessowanie się zacnego Lorda, którego oprocz tego hoynie udarował.

— D. 10 —

Wiadomość o śmierci Króla Francuzkiego Ludwika XVIII nadeszła tu d. 5 b. m. Poseł Francuzki udał się zaraz z Terapina na przedmieście Para i uwiadomił o tym wypadku ciało dyplomatyczne i Portę.

Onegday przybyło do tuteyszego portu 30 zdobytych przez Turków pod Jpsarą statków; lecz te znaki zwycięztwa mało ucieszyły Muzułmanow, po-

nieważ rozchodziła się wieść o trzeciem przez Grekow na morzu odniesionem zwycięztwie.

Od granic Tureckich d. 17 Października.

Podług umieszczonych w Gazecie Powszechney doniesień, tegoroczna kampania na morzu przeciw Grekom tak dobrze iak ukonczoną uważana bydź może; ogromne z wiosny uzbroienia w Tureckich arsenałach, po ktorych spodziewano się pewnego zniszczenia Grekow, okazały, iż nie zawsze wielkie siły uwieńczone bywaią pomyślnym wypadkiem. Podług powieści Greckiego Kapitana Basil Kapitan Basza z resztą swey flotty składaiącey się tylko z Admiralskiego okrętu, 1 fregaty i 10 do 12 pomnieyszych woiennych okrętow, cofnąć się miał pod działa Dardanellow, poniosłszy na końcu Września nową klęskę między Nakaria i Patmos, przez co Turcy zupełnie utracili odwagę. Z flotty Egipskiey widział ieszcze Kapitan Basil kilka okrętow potykaiących się z Grekami, a inne uciekaiące. Jeżeli prawdą iest, że Kapitan Basza zarzucił kotwice pod Dardanellami, tedy lękać się musi o swoią głowę. To przynaymniey niepodlega wątpliwości, że Grecy ziednali sobie na morzu przewagę, ktorey ani Turecka, ani Egipska flotta sprzeczyć nie mogą, i że obie nie są w stanie nigdzie wylądować. Na brzegach mnieyszey Azyi nie ma iuż żadnych woysk zgromadzonych, a Egipskie tak są chorobami i trudami osłabione, że Ibrahim Basza widział się zmuszonym pozostałą resztę woyska swego wysadzić z Budrun na ląd dla skrzepienia się. Rzeczywistość tego wszystkiego potwierdzaią nawet nayzacięts i nieprzyiaciele Grekow, iakiemi są Frankowie w Lewancie, ktorzy od rewolucyi Greckiey znacznie na handlu tracą.

Grecka Gazeta Telegraf zawiera odezwę tymczasowego rządu Greckiego, w ktorey wszystkim, wystawiaiącym kray przez wewnętrzne zaburzenia na niebezpieczeństwo, zapewnione iest przebaczenie pod warunkiem: ażeby na przyszłość posłusznemi byli ustawom i rządowi. — Taż Gazeta zawiera doniesienie o potyczce pod Amblini, w ktorey Derwisz Basza zupełnie pobity został. Cztery działa 14 chorągwi i bogate zdobycze dostały się w ręce zwycięzcom, ktorzy twierdzą, iż z swey strony nie utracili iak 500 ludzi.

Z Kopenhagi d. 6 Listopada.

Dywizyyny nasz adjutant, Major Abrachamson, otrzymał od N. Krola Angielskiego znaki orderu kąpielnego.

Akcyie kompanii Azyiatyckiey podniosły się w tych dniach do 93 za sto. Do tego podniesienia przyczyniła się wieść że kompania ma nadzieię uzyskać od Anglii wynagrodzenie za zabrane przed wybuchnieniem woyny okręty. Jeżeli to się sprawdzi, iak po sprawiedliwości rządu Angielskiego spodziewać się należy, tedy akcyie bardziey się ieszcze podniosą.

Teatr Narodowy.

W Niedzielę dnia 21 b. m. daną będzie Wielka Mellodrama z francuzkiego tłomaczona przez Woy: Pękalskiego: *Człowiek z Czarnego Lasu.* Sztuka ta ozdobioną będzie stosownym Cygańskim Baletem.

We Wtorek zaś d. 23, na benefis Marcyanny Włodkowey, dana będzie nowa Komedyia w 3 aktach w francuzkim iezyku przez PP. Wafflard i Fulgence napisana: *Zonaty i bezżenny.* Zakończy spektakl Komedyio - Opera z francuzkiego P. Scribe, tłomaczona przez L. A. Dmuszewskiego: *Sekretarz i Kucharz.*

UWIADOMIENIE.

Ludwik Caramatti znayduiący się od niejakiego czasu w Krakowie z zbiorem Pelikanów i innych zwierząt, dziękuie Prześwietney Publiczności za Łaskawe odwiedzanie i donosi oraz, że w Poniedziałek d. 22 Listopada po ostatni raz pokazywać będzie rzeczony zbiór zwierząt na korzyść tuteyszego Towarzystwa dobroczynności ubogich.

DONIESIENIA.

Komornik Sądowy uwiadomia Publiczność, iż dnia 7 Grudnia 1824 r. o godzinie 4tey po południu, odbędzie się w Krakowie przy Ulicy Mikołayskiey w domu pod L. 647 w drodze exekucyi Sądowey przez publiczną Licytacyą wydzierżawienie na rok jeden dochodow w powyżey powołanym domie znayduiących się, składaiących się z dwóch Stancyi pierwszego piętra na front Ulicy Mikołayskiey okna maiących, Kuchenki i piwnicy jedney, maiący chęć licytowania zaopatrzeni w Vadium Złp. 15 na powyższym mieyscu i terminie Licytacyi zechcą się stawić.

W Krakowie dnia 20 Listopada 1824 r.

J. Słodkowski, Kom: Sąd.

W dniu 23 Listopada r. b. 1824 o godzinie 10 ranney, na targowisku Końskiem w Kleparzu przy Krakowie, w drodze exekucyi Sądowey, odbędzie się publiczna Licytacya, pary Koni z ubiorem, oraz Wozu pro.. ego, zas poźniey w Rynku głównym w gmachu Sukiennice zwanym, drobnych ruchomości, jako to: Skrzyni ordynaryjney, Piłki od drzewa ręczney &c. Chęć zatym licytowania maiących w gotowiznę zaopatrzonych, podpisany Komornik na mieysce i czas oznaczony zaprasza.

W Krakowie dnia 18 Listopada 1824 r.

T. Jaworski, Kom: Sąd:

W dniu 23 Listopada r. b. o godzinie 9tey zrana w Krakowie w gmachu Sukiennice, rozpocznie się, a następnych kontynować się będzie licytacyia zatradowanych w drodze exekucyi Sądowey ruchomości, jako to: kosztownych mebli, kanap, krzeseł, stołów, zegaru, bióra, komód, szaf, kopersztychów, sukni, porcelany, bronzów, szkła, strzelby, tudzież sprzętow domowych, nakoniec z wyborowych klassycznych dzieł złozona liczna bibliioteka, rysónki różne i zbiór wielki map geograficznych. Na targu zaś przyzwoitym będzie bryczka podróżna, krowa, &c. sprzedaną; chęć licytowania maiących z gotowizną zaprasza się.

W Krakowie d. 18 Listopada 1824 r.

H. Salomoński K. S.

Podpisany ma honór uwiadomić Szanowną Publiczność, iż z tegorocznego Jesiennego Jarmarku Lipskiego, sprowadził do Handlu swego, w Krakowie, przy Ulicy Floryańskiey, pod znakiem Kollos Rodyiski isniejącego, znakomity Zapas różnych Towarów, iako to: Materye na Suknie, Wstażki, Płocienka, Chustki i Szale Francuzkie, Chusteczki i Szaliki iedwabne, Kamizelki i Chustki Męzkie, Toalety Męzkie i Damskie, różne Galanterye z Bronzu i Plattyny w naypięknieyszym guście, Lampy stołowe i i ścienne, Wazony z kwiatami, Kwiaty i Piora; tudzież piękną stołową na ośmnaście Osob Porcelanę Saską, filiżanki francuzkie, i t. p. Także srebra rózne proby dwunastey i trzynastey, jako to: Maszyny i Imbryki do Herbaty, Koszyki na frukta, Lichtarze stołowe i ręczne, Imbryczki do śmietanki, Cukierniczki, Solniczki, Kubki i Puharki, Koszyczki robotą filogranową, Łyżeczki do kaffy i śmietanki, Filizanki sztucce dziecinne w futerałach, Noże do fruktow, Natparstki, Jgielniki i różne piękne Artykuły odznaczaiące się gustownem fassonem lekkością i naypięknieyszą robotą. Daley zbiór Numizmatów srebrnych w futerałach z przyzwoitemi napisami ściągaiącemi się do okoliczności Chrztu S. Wszystkie te wyżey wyszczegolnione i inne naypięknieysze Towary, za naypomierniey- szą Cenę pozbywać ofiaruie, i z temi łaskawey pamięci Szanowney Publiczności poleca się.

J. K. Piechocki.